

Bekendheid- en reputatieonderzoek Centraal Planbureau 2024

Rapport voor CPB

Project: 2404988
Amsterdam, oktober 2024

© 2024. All rights reserved. Contains Ipsos I&O
confidential and proprietary information and may not
be disclosed or reproduced without the prior written
consent of Ipsos I&O.

3 Introductie

5 Conclusies

7 Belangrijkste inzichten

8 Reputatie

17 Reputatieaanjagers

21 Perceptie en beoordeling van het CPB

25 Context

28 Onderzoeksopzet

30 Bijlage

Beste directie,

Al sinds 2012 voert Ipsos I&O (voorheen Ipsos) onderzoek uit voor het Centraal Planbureau naar haar bekendheid en imago onder de Nederlandse bevolking. Door middel van een reputatieonderzoek monitoren we de reputatie van het CPB. Wij zijn verheugd ook in 2024 dit onderzoek weer voor jullie te mogen uitvoeren.

Met behulp van de Reputatiepiramide onderzoeken we de huidige bekendheid en het imago van het CPB. Daarnaast vergelijken we deze resultaten met eerdere metingen om de ontwikkelingen en trends door de tijd heen te laten zien.

We hopen dat de resultaten meer inzicht bieden in hoe de Nederlandse inwoners het CPB kennen en wat ze van het onderzoeksinstituut vinden.

Mocht je vragen of opmerkingen hebben, aarzel dan niet om contact op te nemen!

Met vriendelijke groet,

Introductie

De vragen die dit onderzoek beantwoordt

Wat is de huidige reputatie van het Centraal Planbureau, en hoe is deze veranderd ten opzichte van voorgaande jaren?

Wat we moeten begrijpen om dit te beantwoorden:

1.

Wat is de reputatie van het Centraal Planbureau?

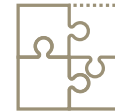
2.

Welke aspecten hebben invloed op de reputatie van het CPB?

3.

Welke perceptie hebben Nederlanders van het CPB en hoe beoordelen ze het functioneren?

4.

Wat vinden Nederlanders belangrijke economische trends waar het CPB op zou kunnen focussen?

Conclusies

Conclusie

De reputatie van het Centraal Planbureau is stabiel gebleven ten opzichte van 2021, maar Nederlanders beoordelen het Centraal Planbureau positiever.

1.

Reputatie CPB onveranderd gebleven

- Met 44% is de reputatiescore van het CPB constant gebleven ten opzichte van de voorgaande jaren. Ook zijn de andere onderdelen van de reputatiepiramide vrijwel hetzelfde gebleven.
- Nederlanders kennen de volledige naam van het Centraal Planbureau beter dan de afkorting 'CPB'. De bekendheid beperkt zich echter vaak tot de naam; slechts een klein deel van de Nederlanders weet goed wat het CPB daadwerkelijk doet.
- De termen *economie*, *doorrekenen van plannen* en de *overheid* worden het meest met het CPB geassocieerd.
- Het CPB maakt over het algemeen een positieve of neutrale indruk bij Nederlanders; vier op de tien Nederlanders zijn positief, tegenover de helft die neutraal is. Slechts een fractie heeft een negatieve houding ten aanzien van het CPB.

2.

Betrouwbaarheid, transparantie, objectiviteit en wetenschappelijkheid behoren tot top 4 reputatieaanjagers

- De reputatie van het CPB wordt voornamelijk beïnvloed door de aspecten *Betrouwbaarheid*, *Transparantie*, *Objectiviteit* en *Wetenschappelijkheid*. Zeven op de tien Nederlanders vinden dat de meeste van deze kenmerken goed passen bij het CPB.
- *Transparantie* verdient echter extra aandacht: hoewel het tot de top vier van reputatieaanjagers behoort, wordt het door minder Nederlanders als passend bij het CPB gezien in vergelijking met de andere aspecten.

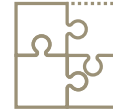
Conclusie

3.

Een hogere beoordeling voor het CPB dan 2021

- Ten opzichte van de voorgaande jaren, krijgt het CPB met een gemiddelde van een 7,2 een hoger rapportcijfer.
- Nederlanders vinden het in toenemende mate goed dat het CPB burgers waarschuwt voor beloften van politici die zij niet waar kunnen maken.
- Daarnaast zien steeds meer Nederlanders het belang in van het CPB; het aandeel Nederlanders dat het oneens is met de stelling dat het CPB kan worden afgeschaft is in 2024 sterk toegenomen (2021: 47%; 2024: 56%).
- Nederlanders vinden het meest geloofwaardig dat het CPB bijdraagt aan beter onderbouwd overheidsbeleid, een autoriteit is in economische analyses, staat voor betrouwbare analyses en betere beslissingen van het parlement bevordert. Volgens Nederlanders hebben deze zaken relatief vaak een positief effect op het beeld van het CPB.

4.

Woningmarkt, inflatie en migratie belangrijkste trends en ontwikkelingen

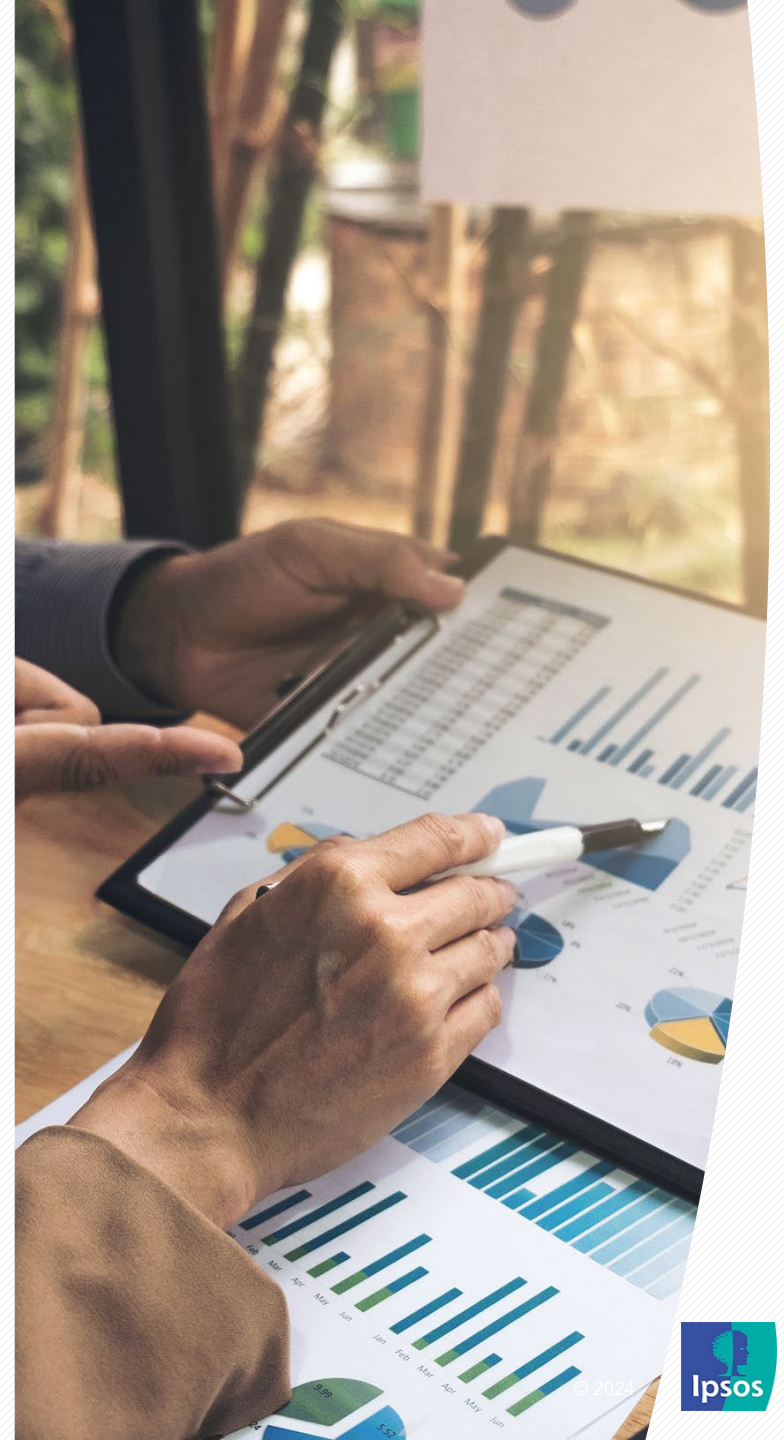
- Naar de toekomst van de Nederlandse economie kijkend, beschouwen Nederlanders de huidige woningmarkt als de meest cruciale ontwikkeling/trend, gevolgd door de stijgende inflatie en migratie. Dit zijn dus thema's waar het CPB zich (verder) op kan richten om bij de beleving van de Nederlanders aan te sluiten.
- Ruim de helft van de Nederlanders vinden het van belang dat het CPB internationaal gezien als voorbeeld fungeert. Daarentegen is dit volgens één op de vijf (helemaal) niet nodig.

Belangrijkste inzichten

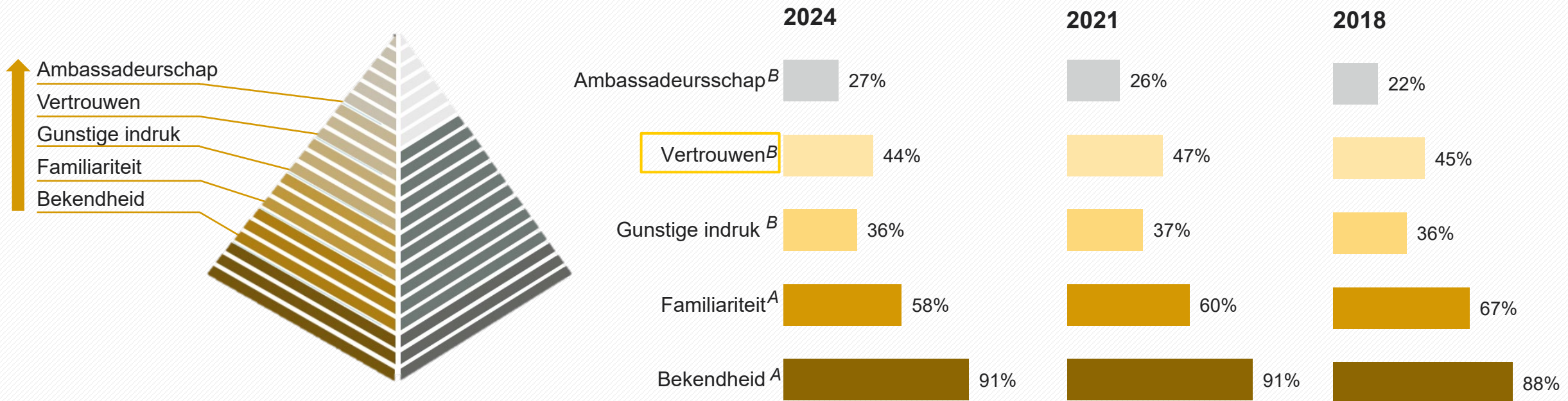
1.

Reputatie

Het CPB heeft een goede **reputatiescore** van 44%, al is deze licht maar niet significant gedaald ten opzichte van 2021

Negen op de tien Nederlanders hebben wel eens van het CPB/Centraal Planbureau gehoord. Het percentage dat bekend is met het CPB ligt echter veel lager, net als in 2021. Evenals in voorgaande jaren is de meerderheid van de Nederlanders neutraal of heeft geen mening over het CPB. Het vertrouwen in het CPB en het ambassadeurschap zijn stabiel gebleven.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat vertrouwen de beste voorspeller is voor reputatie, en daarom staat **vertrouwen centraal** in ons onderzoeksmodel. Meer uitleg over de reputatiepiramide is te vinden in de bijlage.

↕ Significant
stijging/daling
t.o.v. 2021

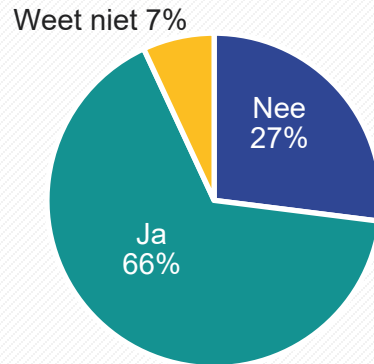
*In metingen van 2024 en 2021 is verschil gemaakt tussen de volledige naam en de afkorting van het Centraal Planbureau bij familiariteit en bekendheid.

Resultaten van deze onderdelen zijn dus niet vergelijkbaar met 2018.

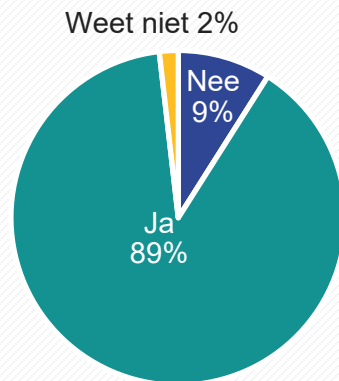
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder (n^A=1010) en Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (CPB n^B=687/CentraalPlanBureau n^B=912)

Een ruime meerderheid kent het **Centraal Planbureau** van naam. Minder bekend zijn Nederlanders met het **CPB**, twee derde kent het CPB van naam. De inhoudelijke bekendheid van zowel het Centraal Planbureau als het CPB blijven beperkt

Naamsbekendheid CPB

Naamsbekendheid Centraal Planbureau

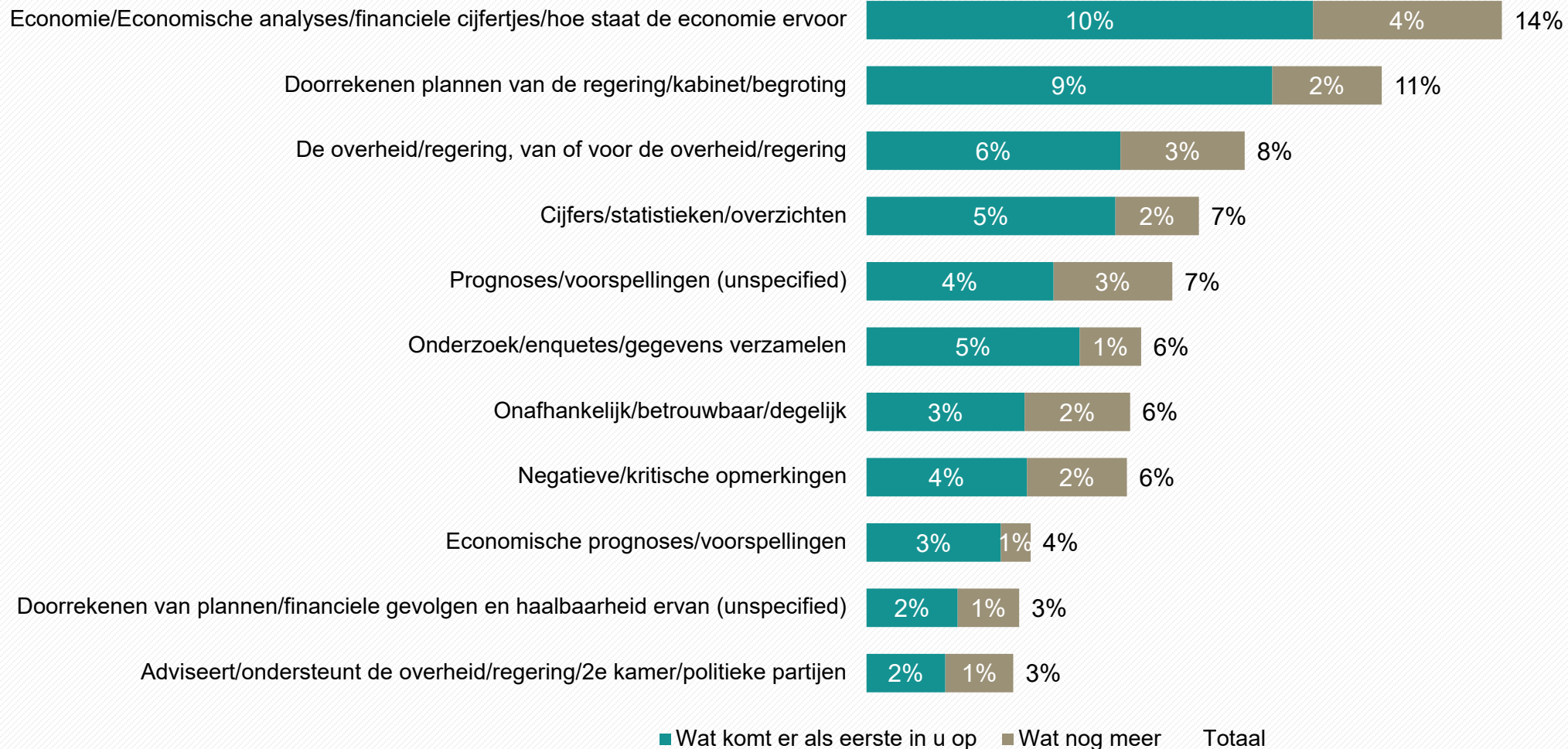
91% van de Nederlanders heeft wel eens van minimaal 1 van de 2 gehoord

58% van de Nederlanders is bekend met minimaal 1 van de 2

Q. Heeft u wel eens van het Centraal Planbureau gehoord ook al is het alleen maar van naam?
Q. Heeft u wel eens van het CPB gehoord ook al is het alleen maar van naam?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder (n=1010)

Q. In hoeverre bent u bekend met het CPB?
Q. In hoeverre bent u bekend met het Centraal Planbureau?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met CPB (n=687) en/of Centraal Planbureau (n=912)

Termen als **economie, doorrekenen van plannen** en **de overheid** worden met name in verband gebracht met het CPB

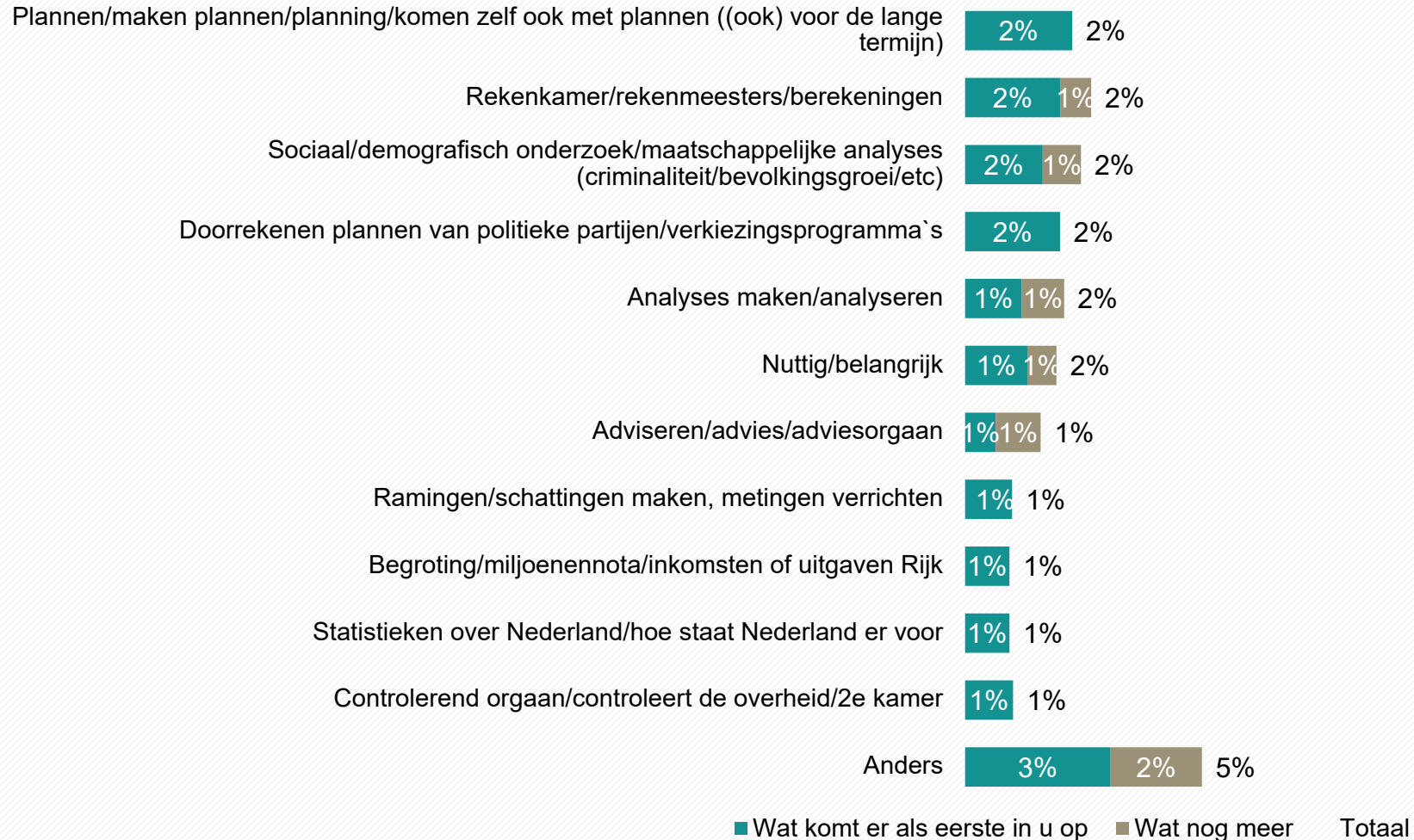

Q. Wat komt er als eerste in u op als u denkt aan het CPB (Centraal Planbureau)?

Q. En wat nog meer?

Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (CPB n=687/CentraalPlanBureau n=912)

Veel minder vaak worden **plannen, rekenkamer** en **sociaal/demografisch onderzoek** genoemd wanneer men aan het CPB denkt

Q. Wat komt er als eerste in u op als u denkt aan het CPB (Centraal Planbureau)?

Q. En wat nog meer?

Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (CPB n=687/CentraalPlanBureau n=912)

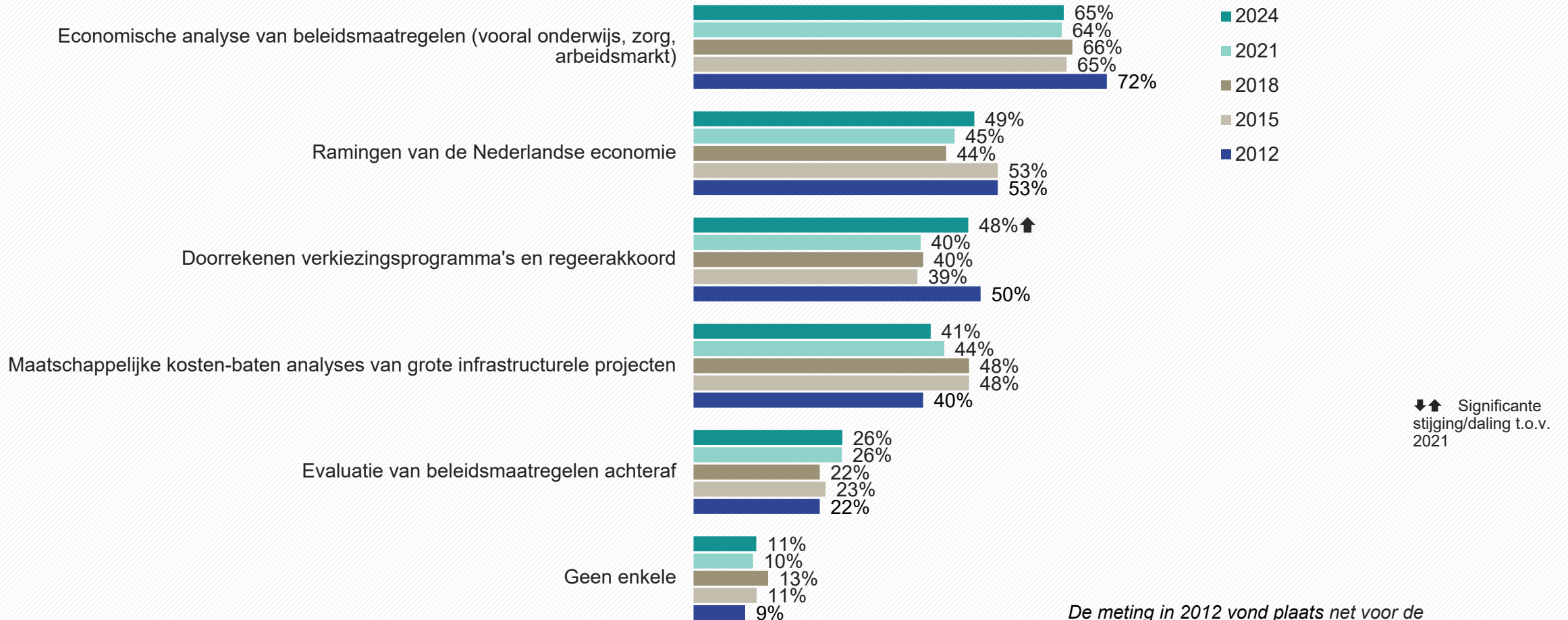
Volgens één op de tien Nederlanders houdt het CPB zich bezig met de **economie**, het **doorrekenen van plannen van de regering** en de **financiële gevolgen en haalbaarheid hiervan**

Q. Wat zijn volgens u de taken van het CPB?

Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (CPB n=687/CentraalPlanBureau n=912)

Nederlanders zien **economische analyses** als de belangrijkste taak van het CPB, gevolgd door **ramingen van de Nederlandse economie**. Het **doorrekenen van verkiezingsprogramma's en regeerakkoorden** wordt belangrijker geacht dan in 2021

Q. Het CPB heeft de volgende hoofdtaken. Wilt u aangeven welke taken u het belangrijkste vindt? U kunt maximaal 3 taken kiezen.
 Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder 2024 (n=1.010), 2021 (n=1005), 2018 (n=1.002), 2015 (n=1.013), 2012 (n=1.311)

De meting in 2012 vond plaats net voor de Tweede Kamerverkiezingen, waardoor er meer aandacht was voor verkiezingsprogramma's.

Over het algemeen hebben Nederlanders een positieve of neutrale indruk van het CPB. Ongeveer de helft heeft (veel) vertrouwen in het CPB, tegenover slechts een fractie die (zeer) weinig vertrouwen in heeft

Algemene indruk

- zeer ongunstig
- tamelijk ongunstig
- neutraal
- tamelijk gunstig
- zeer gunstig

Netto score = 36%

zeer/tamelijk gunstig – zeer/tamelijk ongunstig

Vertrouwen

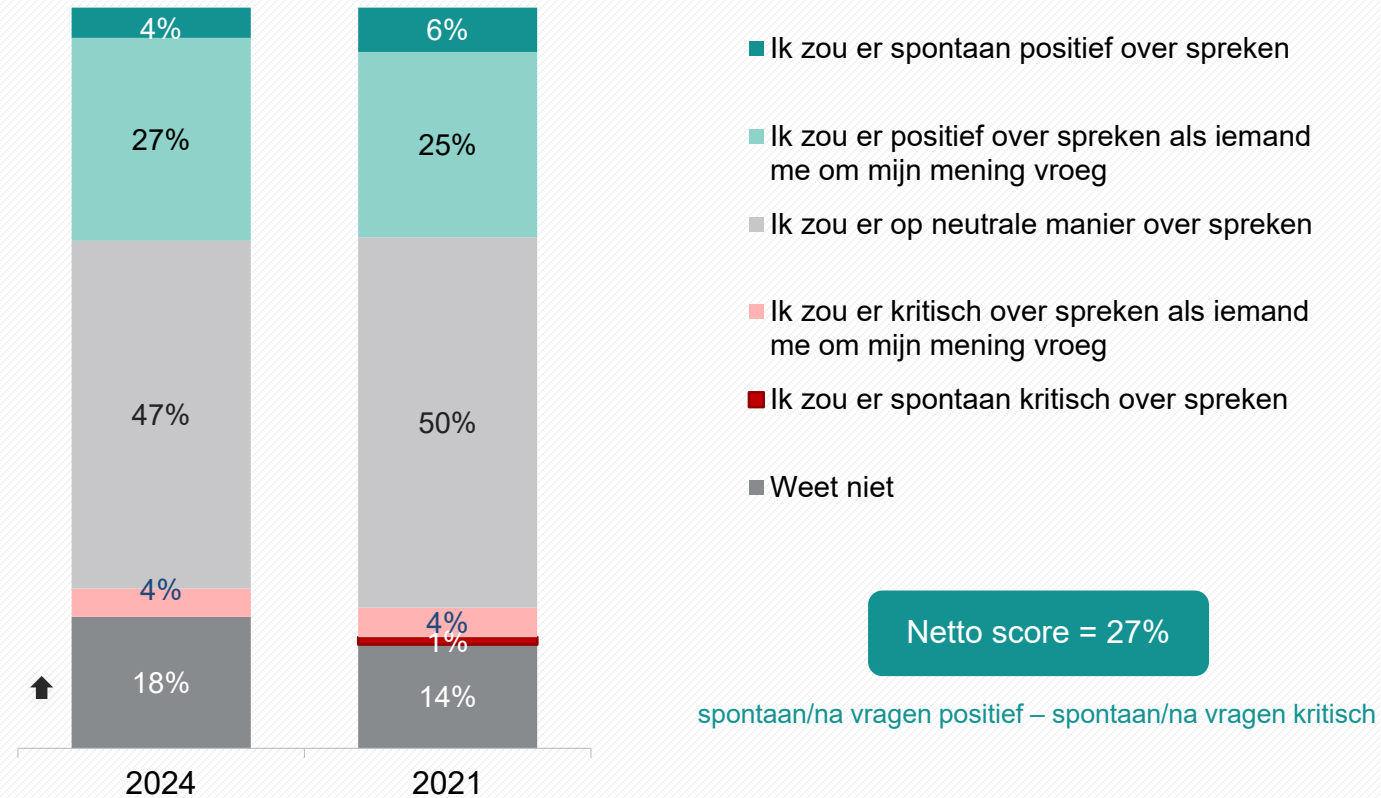
- geen vertrouwen
- weinig vertrouwen
- neutraal
- een beetje vertrouwen
- veel vertrouwen

Netto score = 44%

veel/een beetje vertrouwen – geen/weinig vertrouwen

Q. Wat is uw algemene indruk van het CPB (Centraal Planbureau)? Denk hierbij aan alles wat volgens u belangrijk is.
Q. Als u weer denkt aan alles wat volgens u belangrijk is, in hoeverre heeft u vertrouwen in het CPB (Centraal Planbureau)?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (n=925)

Net als in 2021 zou de helft van de Nederlanders zich in een gesprek neutraal uitspreken over het CPB. Bijna een derde zou positief spreken over het CPB, terwijl slechts vier procent kritisch zou zijn als hun mening wordt gevraagd

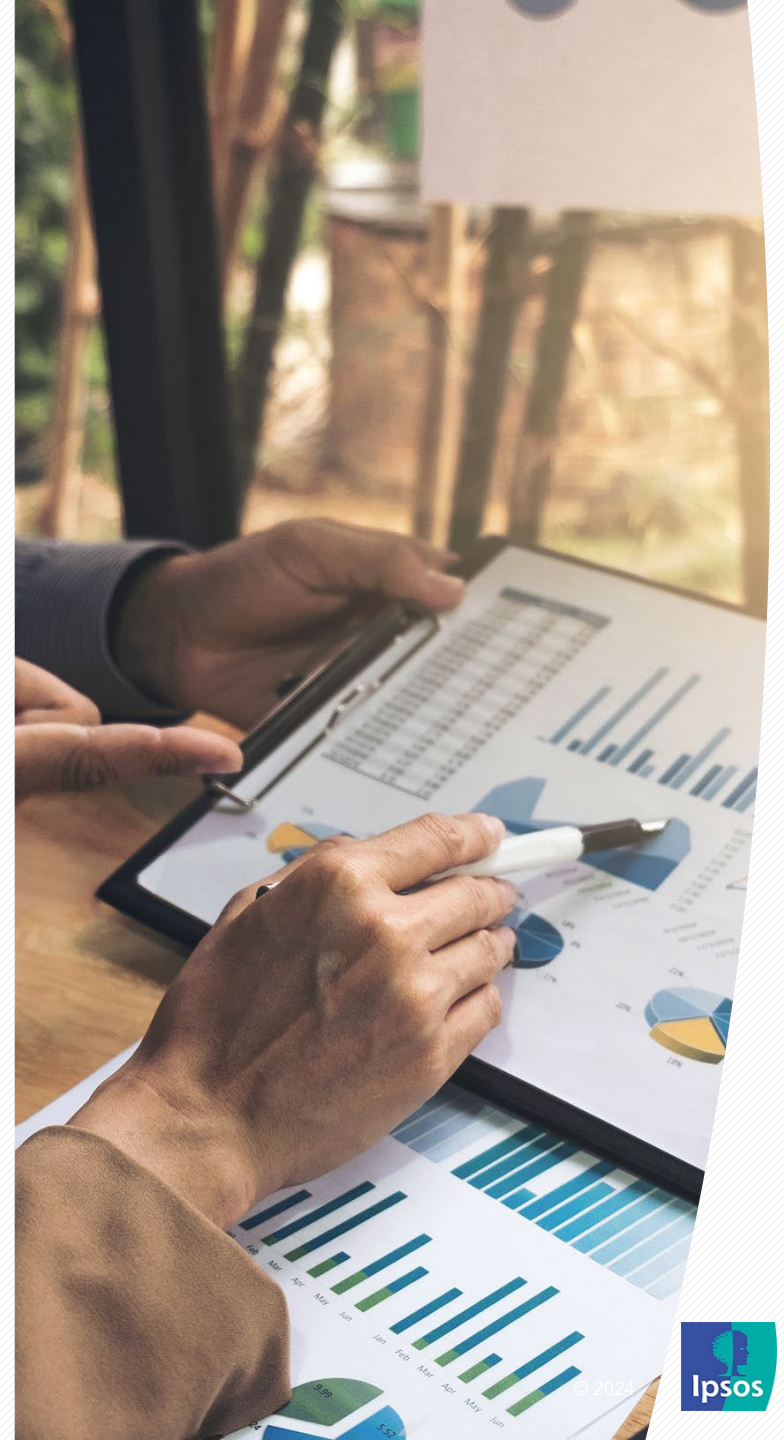

↓↑
Significante
stijging/daling
t.o.v. 2021

Q. Stel, u hebt het met anderen over het CPB (Centraal Planbureau), welke van de volgende uitspraken beschrijft dan het beste hoe u over deze organisatie zou praten?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau (n=925)

2.

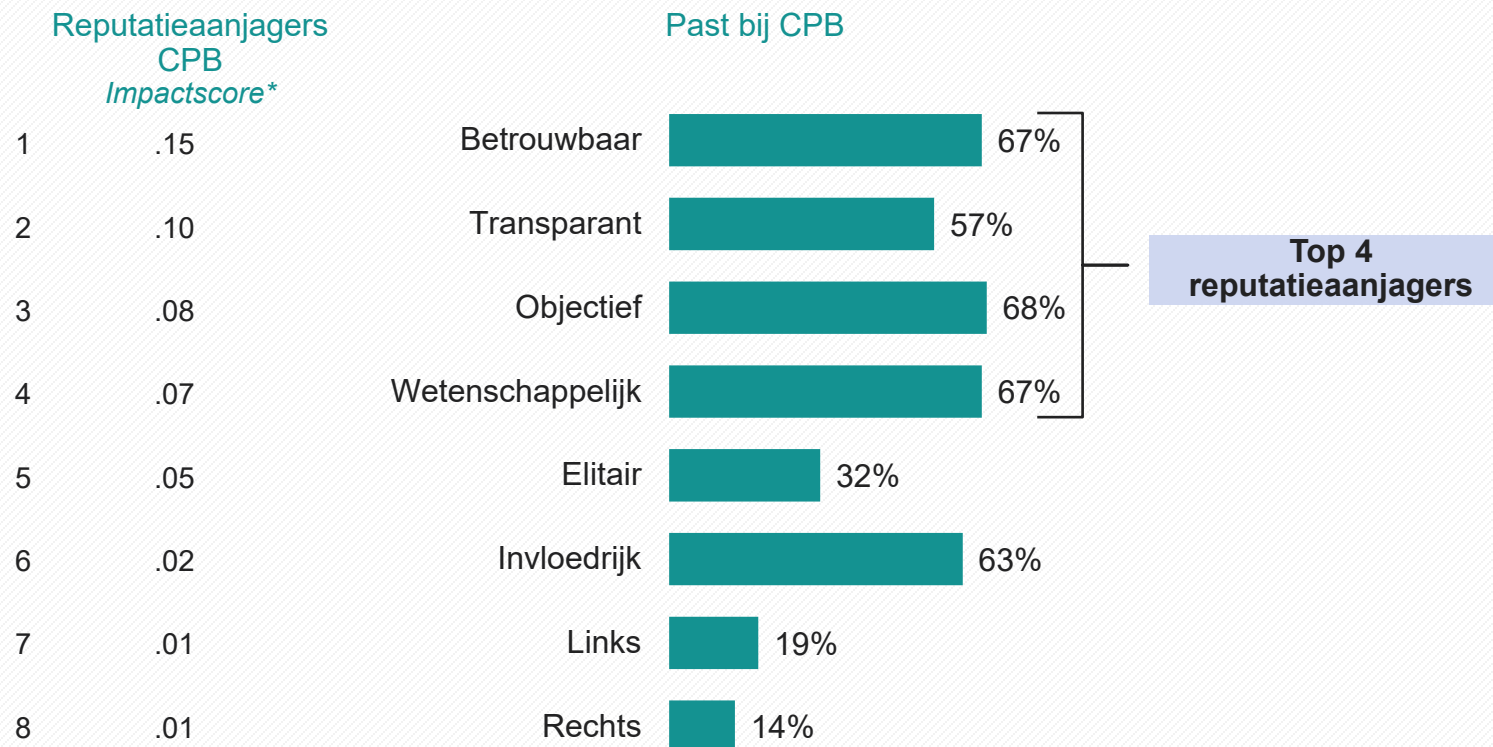
Reputatieanjagers

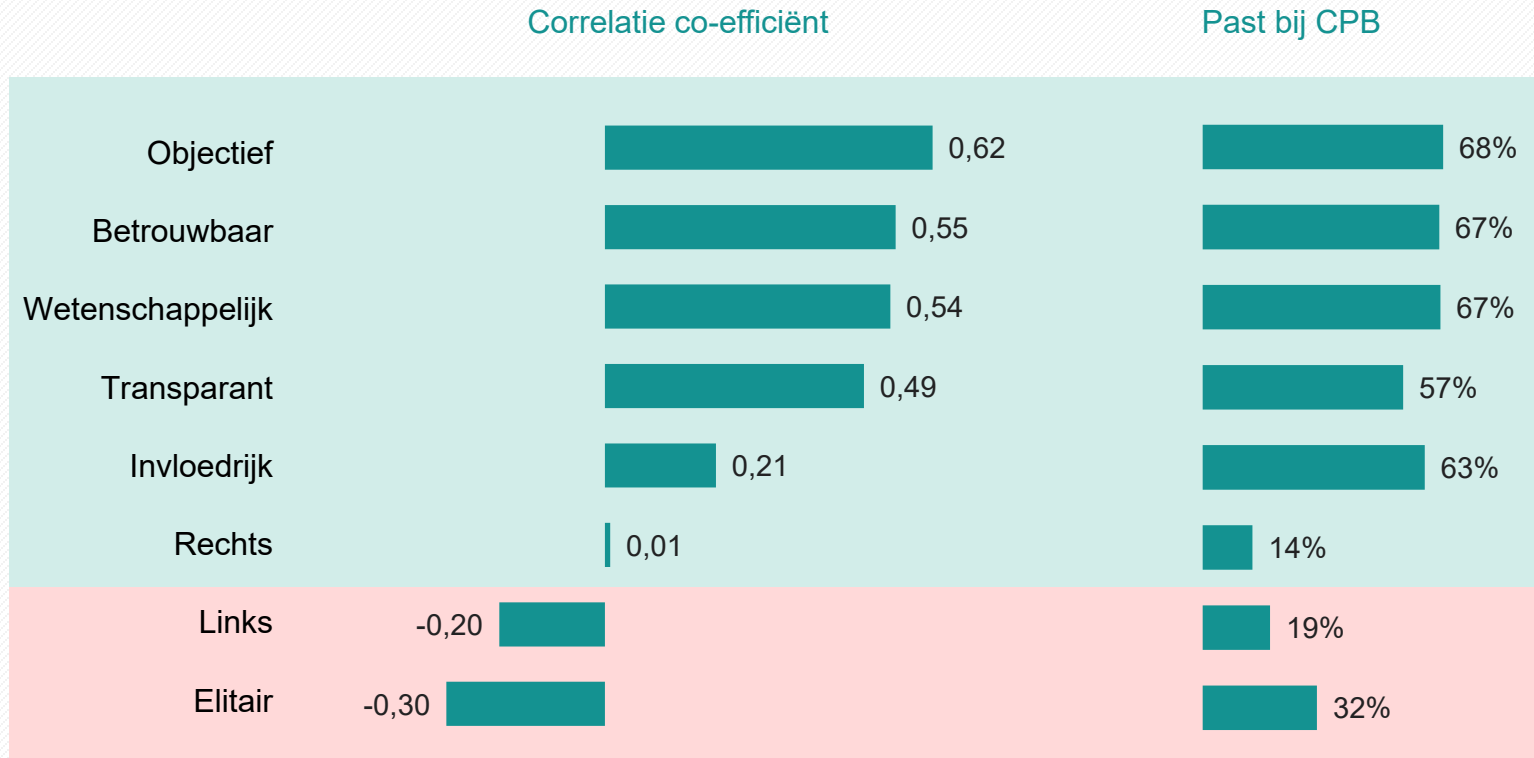
Reputatieaanjagers

Het CPB staat bekend om zijn **betrouwbaarheid**, **objectiviteit** en **wetenschappelijke aanpak**. Dit draagt sterk bij aan de reputatie van het CPB en moet behouden blijven. **Transparantie** is ook belangrijk, maar verdient extra aandacht vanwege de lagere **passendheid**

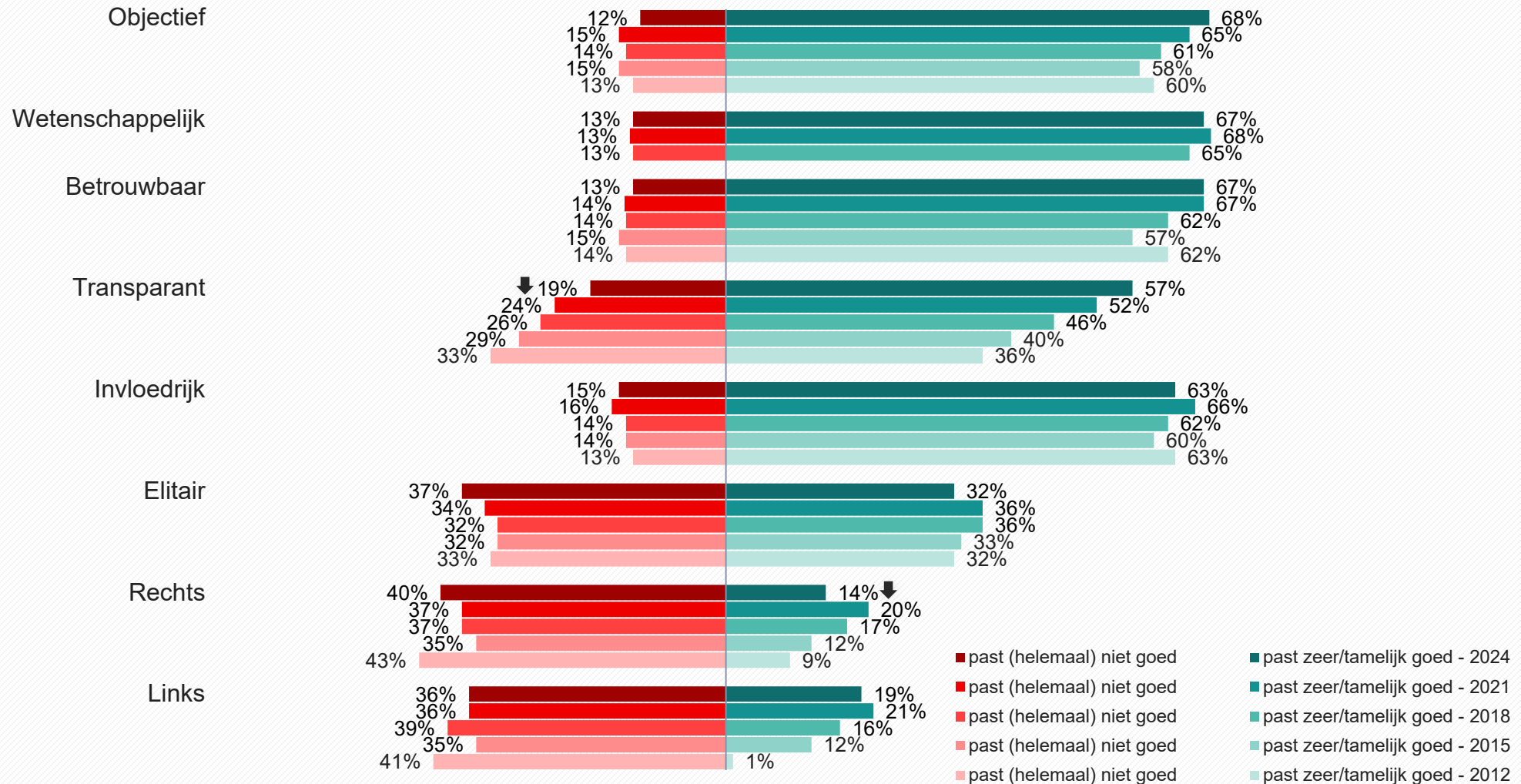
Uitleg grafiek: hoe hoger het imago-item in de ranking, hoe meer invloed het heeft op een goede reputatie van het CPB. Aandachtspunten zijn items die hoog in de ranking staan, maar relatief laag scoren in passendheid bij het CPB.

Objectiviteit, betrouwbaarheid en wetenschappelijkheid hebben een positieve invloed op de reputatie van het CPB. Transparantie draagt hier ook aan bij, maar wordt minder sterk aan het CPB toegeschreven

Vergeleken met 2021, vinden Nederlanders het CPB minder vaak **rechts**. Het aandeel dat de organisatie **transparant** vindt blijft gestaag toenemen over de jaren heen

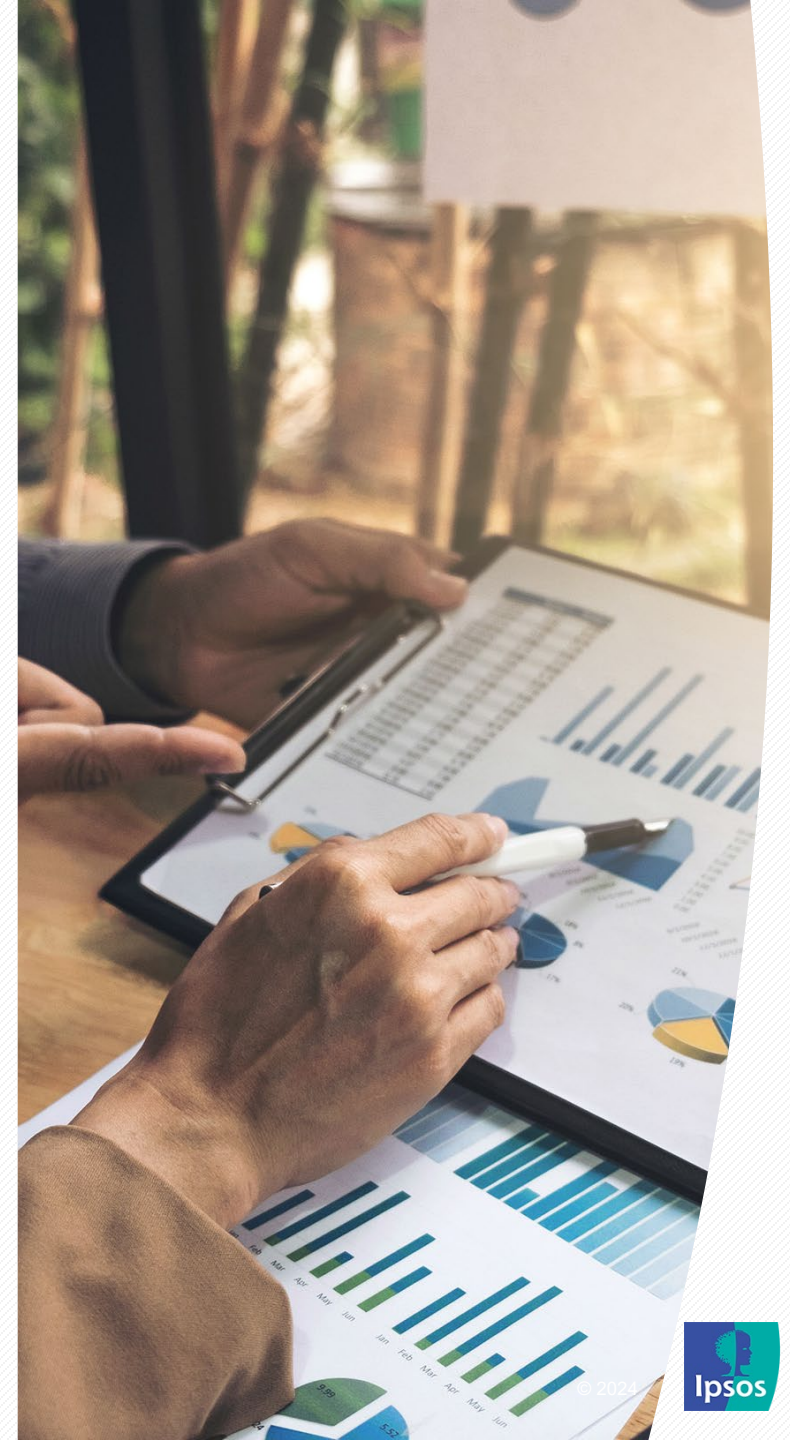
⬇️⬆️ Significante stijging/daling t.o.v. 2021

Q. In hoeverre vindt u de volgende aspecten passen bij het CPB?

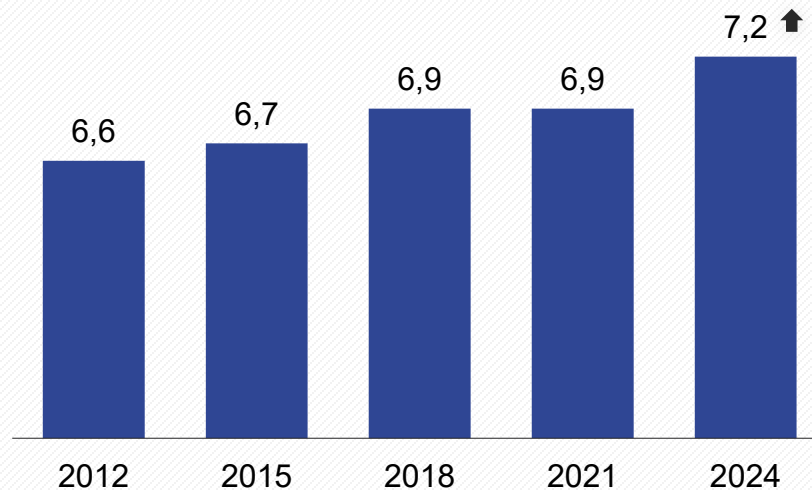
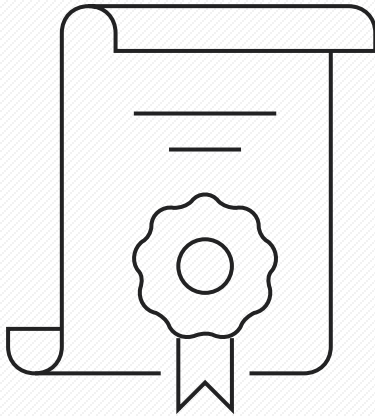
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB 2024 (n=925), 2021 (n=915), 2018 (n=886), 2015 (n=920), 2012 (n=1.260)

3.

Perceptie en beoordeling CPB

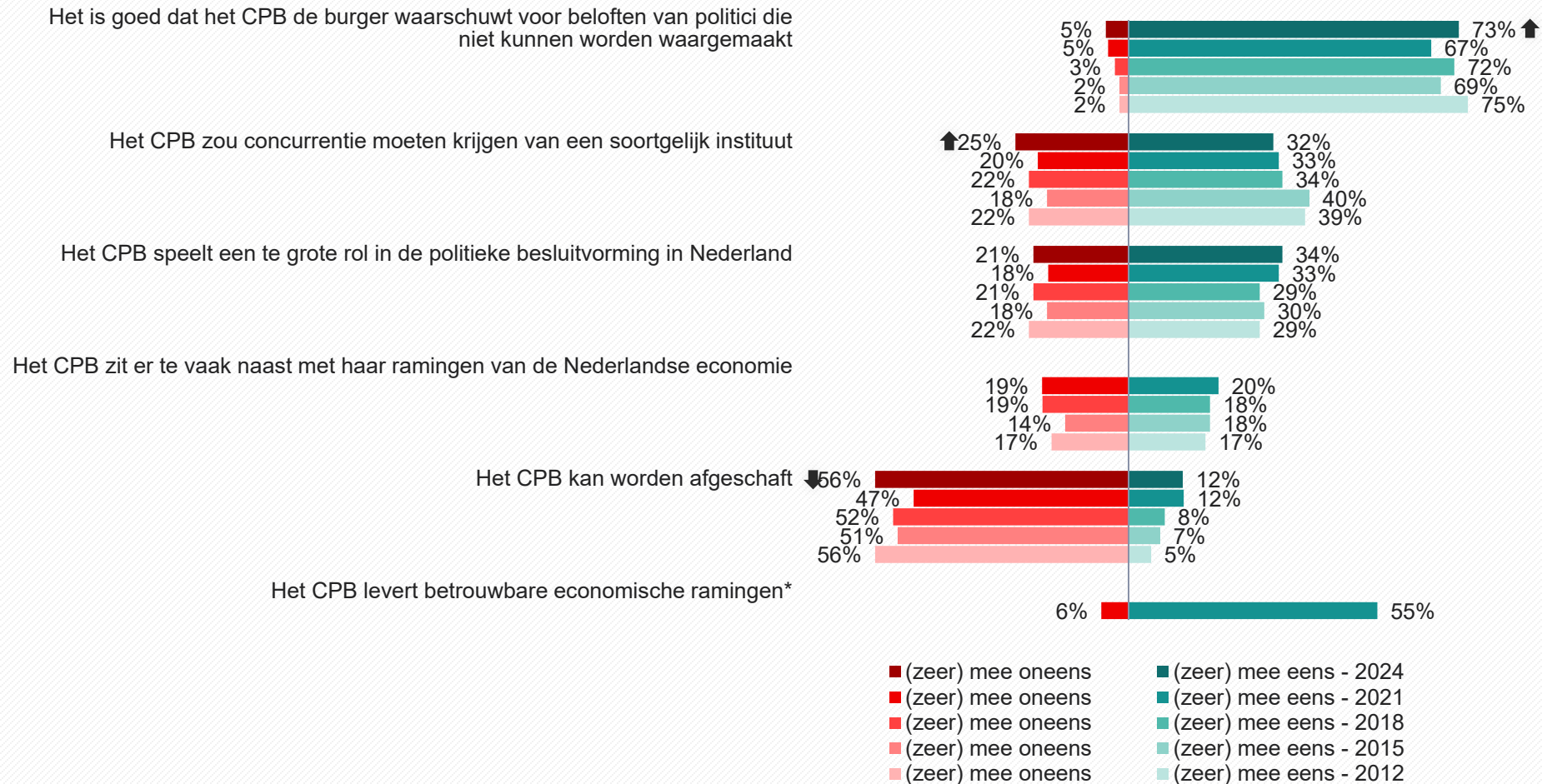
Na jaren van stabiele beoordelingen, stijgt het rapportcijfer van het CPB in 2024 naar een 7.2

↕ Significante
stijging/daling
t.o.v. 2021

Q. Als u het CPB zou moeten beoordelen met een rapportcijfer voor hoe het functioneert, welk cijfer zou u dan geven?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB 2024 (n=597)

Een groeiend aantal Nederlanders staat achter de waarschuwingen van het CPB over valse politieke beloften en is tegen afschaffing van het CPB. Wel blijft men blijft kritisch op de unieke positie van het CPB als onafhankelijk onderzoeksinstituut zonder concurrentie

↕ Significantie stijging/daling t.o.v. 2021

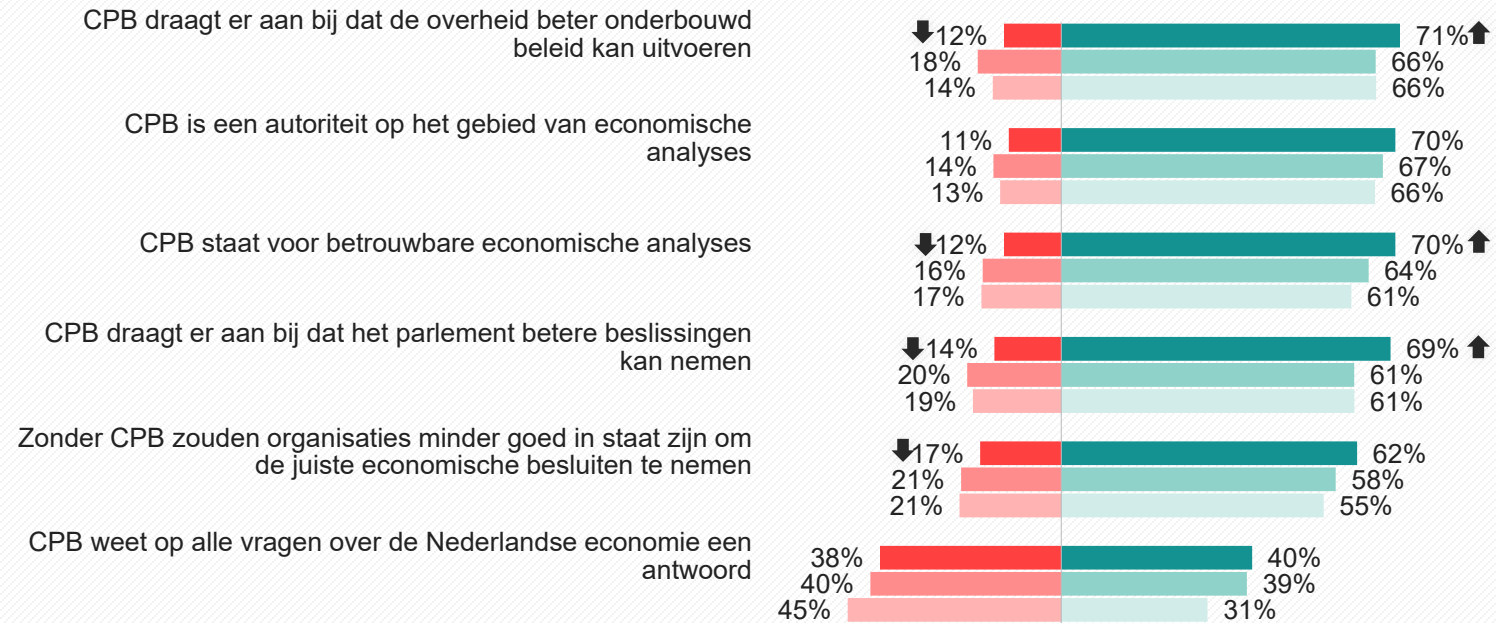
Q. Kunt u voor iedere uitspraak aangeven in hoeverre u het ermee eens of oneens bent?

Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB 2024 (n=925), 2021 (n=915), 2018 (n=886), 2015 (n=920), 2012 (n=1.260)

*nieuw toegevoegd in 2024

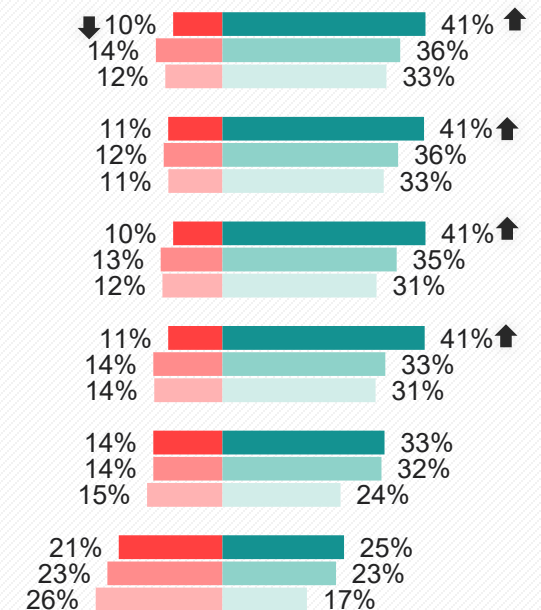
Nederlanders vinden het geloofwaardig dat het CPB bijdraagt aan beter onderbouwd overheidsbeleid, een autoriteit is in economische analyses, staat voor betrouwbare analyses en betere beslissingen van het parlement bevordert. Deze zaken hebben volgens Nederlanders vaker een positief effect op het beeld van het CPB

Geloofwaardigheid

■ (helemaal) niet geloofwaardig
■ (helemaal) niet geloofwaardig
■ (helemaal) niet geloofwaardig
■ enigszins/zeer geloofwaardig - 2024
■ enigszins/zeer geloofwaardig - 2021
■ enigszins/zeer geloofwaardig - 2018

Positief effect op beeld CPB

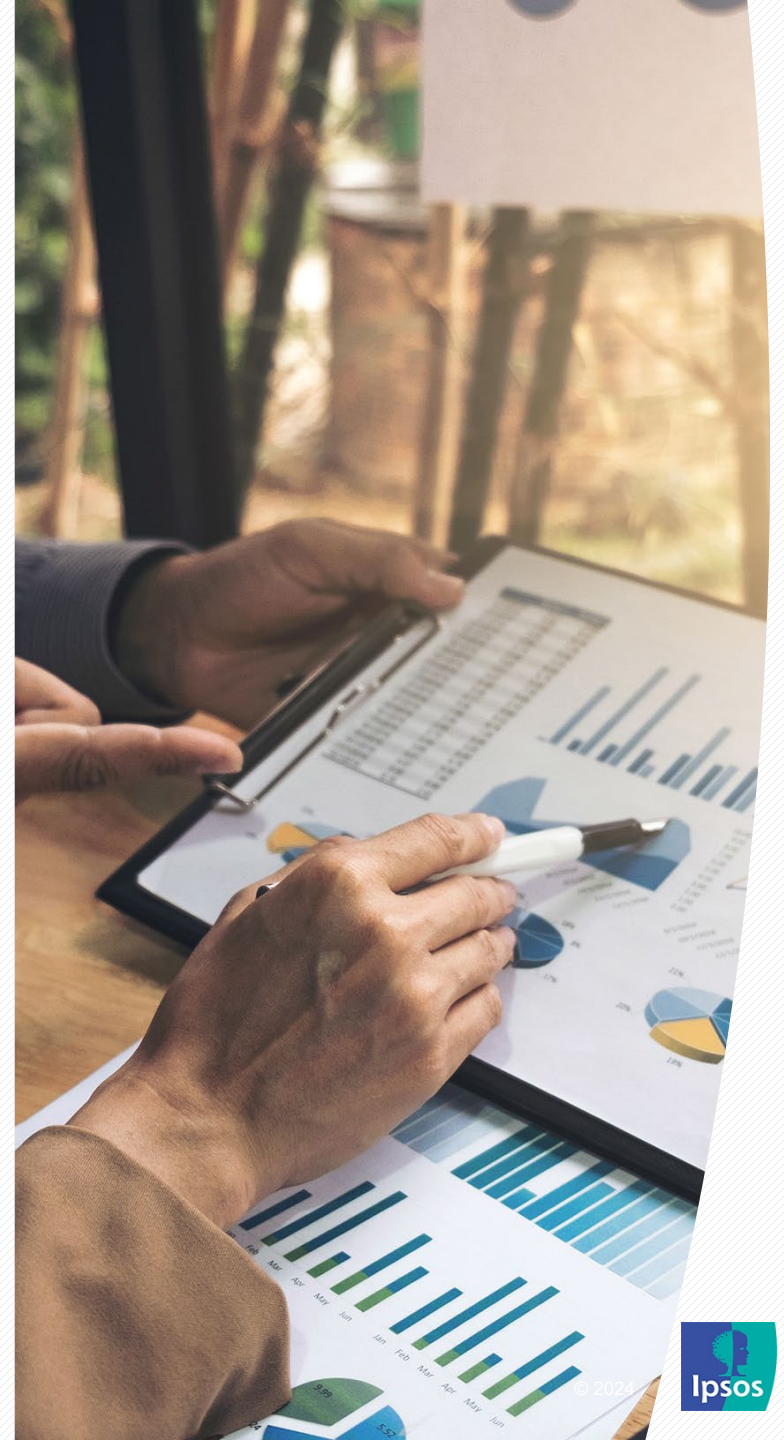

■ (helemaal) niet effectief
■ (helemaal) niet effectief
■ (helemaal) niet effectief
■ enigszins/erg effectief - 2024
■ enigszins/erg effectief - 2021
■ enigszins/erg effectief - 2018

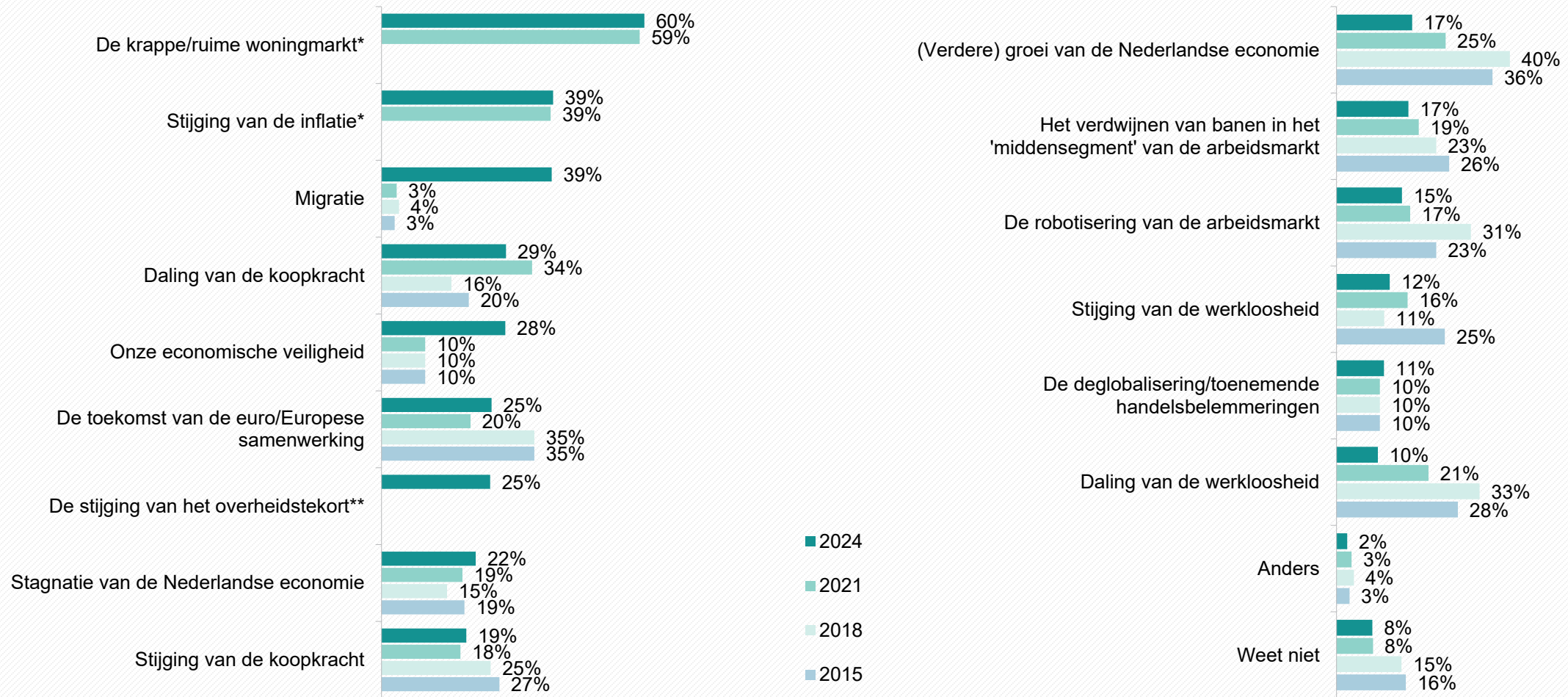
↓ ↑ Significante
 stijging/daling
 t.o.v. 2021

4.

Context

De woningmarkt, stijging van de inflatie en migratie zijn volgens Nederlanders de belangrijkste ontwikkelingen/trends in de Nederlandse economie

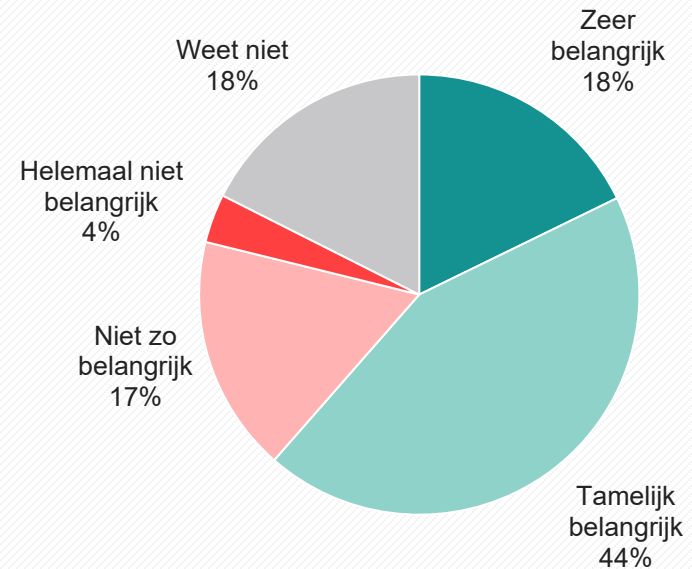

*/**Alleen uitgevraagd vanaf 2021 (*) en 2024 (**), wat invloed heeft op de resultaten bij de andere antwoordopties. De huidige resultaten zijn dus niet vergelijkbaar met voorgaande metingen.

Q. Wat zijn volgens u, gekeken naar de toekomst, de belangrijkste ontwikkelingen of trends in de Nederlandse economie?

Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB/Centraal Planbureau 2024 (n=925), 2021 (n=915), 2018 (n=886)

Zes op de tien Nederlanders vinden het van belang dat het CPB internationaal een voorbeeld is, maar één op de vijf vindt van niet

Q. Als gevolg van diverse Europese maatregelen rond de euro is ieder Euroland verplicht een onafhankelijk instituut als het Nederlandse CPB (Centraal Planbureau) in te stellen. Het CPB is dus een soort 'exportproduct' geworden. In hoeverre vindt u het belangrijk dat het CPB internationaal een voorbeeld is?
Basis: Nederlanders van 18 jaar en ouder die bekend zijn met het CPB 2024 (n=925)

Onderzoeksopzet

Hoe we dit onderzocht hebben

Met wie we hebben gesproken

Doelgroep: Nederlanders van 18 jaar en ouder.

1.010 online interviews zijn afgenomen tijdens een veldwerkperiode van 9 t/m 16 september 2024 onder een representatie steekproef, getrokken uit het ipsos i-say panel. De resultaten zijn gewogen op opleiding, leeftijd, geslacht en regio zodat zij een representatief beeld vormen van alle Nederlanders. In 2021 hebben we 1.005 Nederlanders van 18 jaar en ouder ondervraagd, in 2018 waren dit er 1.002 en in 2015 1.013.

Hoe hebben we met ze gesproken

Aanpak: online interviews waarbij deelnemers een vragenlijst hebben ingevuld waar de volgende onderwerpen aan de orde zijn gekomen:

- (Mate van) bekendheid CPB en haar taken
- Reputatiepiramide
- Reputatieaanjagers
- Perceptie en beoordeling CPB
- Context

Bijlage

- Het Ipsos Reputatie Model
- Uitleg Key Driver Analyse

De stappen tot een goede reputatie

De reputatie piramide

Ambassadeursschap (netto score)

Q: Stel u hebt het met anderen over het CPB, hoe zou u over deze organisatie praten?

Spontaan positief / positief wanneer gevraagd / neutraal / kritisch wanneer gevraagd / spontaan kritisch. Netto score = % positief - % kritisch

% positief

% kritisch

Vertrouwen (netto score)

Q: In hoeverre heeft u vertrouwen in het CPB?

Veel vertrouwen / een beetje vertrouwen / neutraal / weinig vertrouwen / geen vertrouwen. Netto score = % vertrouwen - % geen vertrouwen

% vertrouwen

% geen vertrouwen

Gunstige indruk (netto score)

Q: Wat is uw algemene indruk van het CPB?

Zeer gunstig / tamelijk gunstig / neutraal / tamelijk ongunstig / zeer ongunstig. Netto score = % gunstig - % ongunstig

% gunstig

% ongunstig

Familiariteit (netto score)

Q: In hoeverre bent u bekend met het CPB? In hoeverre bent u bekend met het Centraal Planbureau?

Ken ik goed / ken ik redelijk / ken ik een beetje / heb van de naam gehoord, maar weet er bijna niets van

% familiariteit

Bekendheid (netto score)

Q: Hebt u wel eens van het CPB gehoord ook al is het alleen maar van naam?

Hebt u wel eens van het Centraal Planbureau gehoord ook al is het alleen maar van naam?

Ja / Nee

→ % bekend

Uitleg Key Driver Analyse

- Doel van een Key Driver Analyse is na te gaan wat de relatie is tussen een aantal variabelen (de voorspellers) en een andere variabele (de doelvariabele, de te voorspellen variabele). In dit onderzoek zijn de imago-aspecten de voorspellers en het vertrouwen in het CPB is de doelvariabele. Bij deze analyse wordt bepaald: – In hoeverre de voorspellers iets verklaren van de score op de doelvariabele (de verklaarde variantie); – Wat de unieke bijdrage is van elk van de voorspellers aan de score op de doelvariabele (de impact).
- Op basis van de uitkomsten van een dergelijke analyse kan worden bepaald in hoeverre verbeteringen op bepaalde aspecten effect zullen hebben op de doelvariabele en hoe sterk dit effect is. Voordeel van de techniek is dat de impact wordt bepaald op basis van statistisch aantoonbare relaties tussen de scores en niet op basis van subjectieve inschattingen door de respondent zelf, die vaak weinig onderscheidend zijn en weinig variatie laten zien (alles is even belangrijk). Voorwaarde is wel dat er voldoende spreiding is in de antwoorden, d.w.z. dat niet iedereen dezelfde score geeft.
- De impact van een bepaald aspect op een doelvariabele wordt aangegeven door een getal tussen 0 en 1 en geeft aan in welke mate dat aspect de score van de doelvariabele verklaart. Hoe hoger de impact hoe groter de unieke bijdrage van dit aspect is aan de doelvariabele. Een impactscore kan ook negatief zijn: in dat geval heeft het aspect een negatieve impact op de doelvariabele. Impactscores kunnen onderling in sterkte worden vergeleken; een aspect met een score van 0.20 is twee keer zo belangrijk als een score van 0.10. Een score van -0.20 is net zo belangrijk als een score van 0.20.

